

Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, Vuxen- och omsorgsnämnden

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	Plan	2014-03-25 (SN.2014.21)	Vuxen- och omsorgsnämnden
Dokumentansvarig	Diarienummer	Senast reviderad	Giltig till
Förvaltningschef	SN.2016.27	2016-05-26	Tills vidare
Dokumentinformation	Dokumentet gäller för		
Anger hur arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer ska bedrivas i vuxen- och omsorgsnämnden.	Vuxen- och omsorgsförvaltningen		

Innehåll

Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden.....	4
Bakgrund	4
Del I	5
Gnesta kommuns jämställdhetsarbete och jämställdhetsplan i enlighet med CEMR- deklARATIONEN 2015- 2020	5
Gnesta kommun arbetar aktivt för att mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer ska upphöra (CEMR-artikel 22)	6
Om begreppen <i>mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer</i> samt avgränsningar	7
Avgränsning av begrepp gällande arbetet i vuxen- och omsorgsnämnden.....	9
Lagstiftning	10
2 kap. 1 § socialtjänstlagen: Kommunens ansvar.....	10
2 a kap. socialtjänstlagen: Om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag	10
3 kap. socialtjänstlagen: Vissa uppgifter inom socialtjänsten, m.m.	10
4 kap. socialtjänstlagen: Rätten till bistånd.....	11
5 kap. 11 § socialtjänstlagen: Socialnämndens ansvar för brottsoffer.....	11
Brottsbalken 4 kap. Om brott mot frihet och frid.....	11
Definitioner	12
Våld eller andra övergrepp	12
Närstående.....	12
Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4)	13
Socialstyrelsens vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet	13
Del II	14
Uppföljning av mål och arbetssätt i handlingsplanen antagen 2015	14
Uppföljning av arbetssätt för att nå målen	15
Del III	21
Målgrupper för handlingsplanen	21
Vuxna som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående	21
Barn som upplever eller har upplevt våld av eller mot närstående	22
Personer som utövar våld eller andra övergrepp mot närstående och som är	

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

förälder till eller bor tillsammans med minderåriga barn.....	22
Mål	23
Övergripande mål.....	23
Vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun ska verka för följande mål.....	23
Arbetsätt för att nå målen.....	23
Ansvarsfördelning	25
Verksamhet som överlämnats.....	25
Rutiner för att föra vidare information om barn som kan vara våldsutsatt eller ha bevittnat våld.....	26
Rutiner för hantering av skyddade personuppgifter	26
Rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas om en förälder har avlidit till följd av våld.....	26
Kartläggning och analys	27
Information om socialtjänsten enligt 3 kap. 4 § SoL.....	28
Samverkan.....	28
Gällande samverkan på övergripande nivå	30
Kompetens enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL	30
Handläggning och uppföljning	30
Genomförande av insatser	31
Barn.....	31
Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer	32
Förhandsbedömning	32
Utredning av våldsutsatta vuxna och barn i vissa situationer.....	33
Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL.....	33
Utredning av våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld.....	34
Utredning för våldsutövande föräldrar	35
Insatser.....	35
Insatser till våldsutsatta vuxna och barn i vissa situationer	35
Insatser till barn	37
Insatser till våldsutövande föräldrar enligt 4 kap. 1 § SoL.....	37
Referenser	39
Bilaga	41
Rutinförteckning.....	41

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden

Bakgrund

Denna handlingsplan för vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun utgår från *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer* (SOSFS 2014:4), som gäller sedan 1 oktober 2014. Handlingsplanen innehåller det som socialnämnden¹ ska och bör göra för att fullgöra sina skyldigheter enligt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (SoL) och för att säkerställa att socialtjänstens insatser är av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras enligt 3 kap. 3 § SoL. I handlingsplanen omfattas alla personer som är utsatta för våld av närstående, oavsett kön. Vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun har valt att utvidga arbetet till att omfatta våldsutövande föräldrar till minderåriga barn, det vill säga när våldsutövaren är förälder till eller bor med minderåriga barn.

Den första versionen av handlingsplanen (SN.2014.21) antogs för första gången av socialnämnden 2014-03-25 och utgick från då gällande allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSFS 2009:22). Arbetet med handlingsplanen skedde i samband med beviljade utvecklingsmedel från Socialstyrelsen som finansierade en samordnartjänst för att utveckla arbetet med våld i nära relationer i dåvarande socialnämnden i Gnesta kommun. Samordnartjänsten finansieras från och med februari 2015 och tills vidare av Gnesta kommun. Föreliggande version är den andra reviderade och är antagen av vuxen- och omsorgsnämnden 2016-05-26.

Handlingsplanen har skickats på remiss till förvaltningens chefer, ansvarig för jämställdhetsarbetet i kommunen och kommunala pensionärs- och omsorgsrådet. Remisstiden var tre veckor lång. Synpunkter har inkommit från kommunala pensionärs- och omsorgsrådet. Synpunkterna har beaktats och en del ändringar har gjorts i enlighet med synpunkterna.

Handlingsplanen ska följas upp och revideras årligen. Ansvar för revidering av handlingsplanen har samordnare för arbetet med våld i nära relationer. Årets revidering har främst inneburit att följa upp mål och arbetssätt för föregående års handlingsplan och ta fram nya mål och arbetssätt för kommande år, att följa upp om det har gjorts förändringar i lagstiftning samt att se över och på sina ställen uppdatera nämndens arbete kopplat till de föreskrifter och allmänna råd som Socialstyrelsen har tagit fram.

¹ I Gnesta kommun heter motsvarande nämnd sedan 1 januari 2015 vuxen- och omsorgsnämnden.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer är en del av Gnesta kommuns jämställdhetsarbete och Gnesta kommuns *Övergripande jämställdhetsplan i enlighet med CEMR- deklARATIONEN 2015- 2020* (KS.2015.152) (se mer under kommande rubrik). Arbetet omfattas också av vuxen- och omsorgsnämndens handlingsplan för jämställdhetsarbete 2016.

Arbetet är vidare kopplat till det fjärde nationella jämställdhetspolitiska delmålet: ”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet” (Regeringskansliet 2015). Se också under rubriken *Om begreppen mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer samt avgränsningar*.

Denna handlingsplan är en del av *Vuxen- och omsorgsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i Gnesta kommun* (SN.2016.23), se rubriken *Planer för arbetet inom vuxen- och omsorgsnämndens verksamheter*. Som ett komplement till handlingsplanen finns beslutade rutiner och arbetsprocesser framtagna för de olika verksamhetsområdena inom förvaltningen. Dessa omfattas av nämndens ledningssystem.

Informationsdokumentet *Vägledning för arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (SN.2015.17) är en bilaga till handlingsplanen. Vägledningen bedöms inte vara i behov av revidering, då den senast reviderades under våren 2015 och gäller tills vidare.

Rutiner som ligger till grund för till exempel informations- och kartläggningsarbetet presenteras i rutinförteckningen längst bak i dokumentet.

Handlingsplanen är indelad i tre delar för att tydliggöra uppbyggnaden av dokumentet. I första delen beskrivs grunden för arbetet utifrån kommunens jämställdhetsarbete kopplat till detta sakområde, begreppsavgränsningar, gällande lagstiftning, definitioner av begrepp inom sakområdet samt beskrivning av Socialstyrelsens vägledning, föreskrifter och allmänna råd. I den andra delen görs uppföljning av de mål och arbetssätt som antogs i handlingsplanen våren 2015. I tredje delen anges nämndens arbete och mål och arbetssätt för det kommande året, kopplat till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Del I

Gnesta kommuns jämställdhetsarbete och jämställdhetsplan i enlighet med CEMR- deklARATIONEN 2015- 2020

Den 30 september 2013 undertecknade kommunstyrelsens ordförande på kommunfullmäktiges sammanträde den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR- deklARATIONEN²) (KS.2013.59). CEMR- deklARATIONEN är ett verktyg för att integrera jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutsfattandet och i den praktiska verksamheten. Att underteckna deklARATIONEN innebär också ett åtagande att inom två år ta fram en handlingsplan. Handlingsplanen antogs i Gnesta kommun i kommunfullmäktige juni 2015.

DeklARATIONEN utgår från sex principer som undertecknaren förbinder sig att följa:

- Jämställdhet som grundläggande rättighet.
- Diskriminering och missgynnanden måste bekämpas.
- Representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen.
- Avskaffa stereotypa föreställningar om kön.
- Jämställdhetsintegrering av alla kommunens verksamheter.
- Tillräcklig finansiering av handlingsplaner.

DeklARATIONEN innehåller också 30 artiklar varav könsrelaterat våld är en av dessa. I Gnesta kommuns *Övergripande jämställdhetsplan i enlighet med CEMR- deklARATIONEN 2015-2020* anges följande under åtagande 8 om könsrelaterat våld.

Gnesta kommun arbetar aktivt för att mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer ska upphöra (CEMR-artikel 22)

Detta innebär:

- att se till att det finns fungerande stödstrukturer för våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövande föräldrar³,
- att informera allmänheten om den hjälp som finns att få på området,
- att personal får utbildning i att upptäcka och ge stöd till personer utsatta för våld av närstående,

² CEMR står för Council of European Municipalities and Regions. På svenska heter deklARATIONEN *Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå* (Sveriges Kommuner och Landsting 2009).

³ **Våldsutsatta personer:** Detta gäller personer över 18 år, i parrelationer samt även inom andra familj- och släktrelationer så som personer som lever i hederskontexter. Utgångspunkt är socialtjänstlagens 5 kap. 11 § första och andra stycken.

Barn som upplever våld: Med barn avses personer under 18 år. I enlighet med SOSFS 2014:4 1 kap, 1 § omfattas:

- barn som har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner,
- barn som har utsatts för hedersrelaterat våld och
- barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående.

Våldsutövande föräldrar: Personer som utövar våld eller andra övergrepp mot närstående och som är förälder till eller bor tillsammans med minderåriga barn. Med minderåriga barn avses både barn som våldsutövaren är förälder till eller barn som bor tillsammans med våldsutövaren.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

- att se till att de berörda myndigheterna, till exempel polisen, hälso- och sjukvårdsmyndigheterna och verksamheter för skyddat boende samverkar.

Genom att ha undertecknat CEMR- deklARATIONEN är kommunen medveten om att könsrelaterat våld drabbar kvinnor oproportionerligt hårt och att det är ett brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna och mot människors värdighet och fysiska och emotionella integritet. Könsrelaterat våld uppstår på grund av förövarens uppfattning, mot bakgrund av ett ojämlikt maktförhållande, att det ena könet är överlägset det andra.

Vuxen- och omsorgsförvaltningen har ett pågående arbete mot dessa former av våld sedan september 2013. Arbetet leds av en samordnare, som sedan februari 2015 är tillsvidareanställd av kommunen. Arbetet har bland annat resulterat i en handlingsplan för nämnden, rutiner för förvaltningens olika verksamheter och enheter, årliga kartläggningar av omfattningen i kommunen av de olika formerna av våld mot närstående, informationsspridning, utbildning för chefer och personal samt ökad samverkan internt och externt.

Indikatorer:

- Årlig kartläggning med könsuppdelad statistik av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer i Gnesta kommun.
- Antal deltagare vid utbildningstillfällen för förvaltningens personal.
- Uppföljning av förvaltningens arbete genom till exempel enkät.

Åtgärder:

- Årlig revidering och uppföljning av nämndens handlingsplan inklusive fastställande av mål och arbetsätt för kommande år.
- Årlig kartläggning av omfattningen av våld i nära relationer i Gnesta kommun.
- Utbildning av förvaltningens personal vid två tillfällen per år.
- Rutin för kontinuerlig kompetensförsörjning för förvaltningens personal.
- Informationsarbete riktat till allmänheten.

(Gnesta kommun 2015c)

Om begreppen *mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* samt avgränsningar

Begreppet *våld i nära relationer* omfattar alla former av våld mot en närstående och kan omfatta våld i alla former av partnerrelationer samt även inom andra familj- och släktrelationer så som personer som lever i hederskontexter. Den vanligaste formen av våld i nära relationer är att en man utsätter en närstående kvinna för våld (NCK

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

2015b) och det är också denna form som är ett av delmålen i den nationella jämställdhetspolitiken: ”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet” (Regeringskansliet 2015).

Mäns våld mot kvinnor är enligt FN:s världshälsoorganisation, WHO, ett folkhälsoproblem och WHO har lyft frågan som prioriterad i folkhälsoarbetet (Socialstyrelsen 2014b). Att utsättas för sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld kan bidra till ökad risk för olika former av psykisk och fysisk ohälsa, på kort och lång sikt (SOU 2014:49). Våld i nära relationer är också ett allvarligt samhällsproblem. Socialstyrelsen uppskattade år 2006 att de samhällsekonomiska kostnaderna uppgick till omkring tre miljarder kronor per år. Av denna summa beräknades omkring 38 miljoner kronor stå för direkta sjukvårdskostnader. Kostnader för tandvård, läkemedel, psykiatrisk vård eller barnens skador, smärta och lidande är däremot inte inräknade (Socialstyrelsen 2006).

Enligt studien *Våld och hälsa: En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa* från Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) visar resultatet att kvinnor oftare är utsatta för våld av en partner och att män oftare är utsatta för våld av en okänd person. Kvinnor är i större utsträckning utsatta för allvarligt sexuellt våld och allvarligt psykiskt våld. Män är i något större utsträckning utsatta för allvarligt fysiskt våld. Studien visar också att våldet är utbrett och att 46 % av alla kvinnor och 38 % av alla män någon gång har utsatts för allvarligt sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld (dock inte enbart av närstående) (NCK 2014).

Enligt studien *Brott i nära relationer: En nationell kartläggning* var det under år 2012 tio gånger vanligare att de våldsutsatta kvinnorna hade behövt uppsöka läkare, sjuksköterska eller tandläkare för sina skador i jämförelse med våldsutsatta män (Brottsförebyggande rådet 2014).

När det gäller dödligt våld inom familjen är det vanligare att kvinnor (15 år och äldre) är offer. Enligt Brottsförebyggande rådets rapport *Det dödliga våldet i Sverige 1990- 2014* (2015:24) har genomsnittet sjunkit när det gäller antalet kvinnor som dödas i nära relationer. I deras undersökning är genomsnittet 13 kvinnor per år för perioden 2008- 2013. Sedan 1990 har genomsnittet legat på 17 kvinnor per år (Brottsförebyggande rådet 2015). Det finns ofta en problematik kring svartsjuka och separation som upprinnelse till brottet och det är relativt vanligt att dessa offer tidigare har utsatts för våld och hot från gärningspersonens sida. När det gäller dödligt våld mot män dödas i genomsnitt fyra män per år av en kvinna i en nära relation. I dessa fall är det vanligt att de kvinnliga gärningspersonerna tidigare har blivit utsatta för våld av offret (Brottsförebyggande rådet 2012).

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tog under år 2013 fram ett positionspapper där de redovisar sin syn på arbetet inom området. SKL använder sig av begreppen *arbete för kvinnofrid och mot våld i nära relationer*. Anledningen är att SKL vill belysa den vanligaste formen av våld, det vill säga mot kvinnor av en närstående

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

man, men samtidigt belysa och motarbeta alla slags våld i nära relationer (Sveriges Kommuner och Landsting 2013).

Länsstyrelsen i Södermanlands län har under år 2014 gjort en kartläggning av länets arbete inom området och resonerar där kring begreppen *mäns våld mot kvinnor* och *våld i nära relationer*. I regeringens proposition 2005/06:155 ansågs det viktigt att förtydliga att det bakom det våld som kvinnor utsätts för oftast finns en manlig förövare och att detta är ett problem på strukturell nivå. På grund av detta byttes begreppet *könsrelaterat våld* till begreppet *mäns våld mot kvinnor*. I begreppet mäns våld mot kvinnor innefattas inte enbart mäns våld mot kvinnor i nära relationer utan även annat våld utfört av män, exempelvis i det offentliga eller i arbetslivet, men även prostitution, människohandel och könsstympning. I begreppet våld i nära relationer innefattas allt våld utövat inom nära relationer oavsett brottsoffret och utövarens könstillhörighet (Länsstyrelsen i Södermanlands län 2014).

Avgränsning av begrepp gällande arbetet i vuxen- och omsorgsnämnden

I den handlingsplan och i de rutiner och andra dokument som har tagits fram i Gnesta kommun sedan utvecklingsarbetet påbörjades hösten 2013 har begreppet våld i nära relationer använts.

Sedan år 2015, i samband med att Gnesta kommun antog en övergripande jämställdhetsplan i enlighet med CEMR- deklARATIONEN, ändrades denna handlingsplans titel och utgångspunkt till att gälla att arbeta mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer. På detta sätt tydliggörs den vanligaste formen av våld i nära relationer, att en man utsätter en närstående kvinna för våld, och att det är ett problem som grundar sig i ojämställdhet. Samtidigt omfattas även andra former av våld av närstående. Genom att använda dessa båda begrepp avgränsas i handlingsplanen begreppet mäns våld mot kvinnor till att enbart beröra våld mot närstående och inte exempelvis prostitution, människohandel och könsstympning.

Framtagna dokument, beskrivning på Gnesta kommuns hemsida och Insida, informationsbroschyr etcetera beskrivs fortfarande utifrån begreppet våld i nära relationer. Dessa handlingar kommer successivt att anpassas.

Samordningsfunktionen heter tills vidare detsamma som tidigare, nämligen samordnare för arbetet med våld i nära relationer. Förvaltningens styr- och referensgrupp heter nu styr- respektive referensgruppen mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Lagstiftning

2 kap. 1 § socialtjänstlagen: Kommunens ansvar

2 kap. Kommunens ansvar

1 § Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag finns i 2 a kap.

2 a kap. socialtjänstlagen: Om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag

Ansvarig kommun

1 § Den kommun där den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 §, om inte annat följer av 3-5 §§.

Ansökan om insatser i en annan kommun

8 § En person som önskar flytta till en annan kommun, får ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon

1. till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas, eller
2. på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas.

3 kap. socialtjänstlagen: Vissa uppgifter inom socialtjänsten, m.m.

1 § Till socialnämndens uppgifter hör att

- göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen,
- medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen,
- informera om socialtjänsten i kommunen,
- genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden,
- svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

3 § Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

4 kap. socialtjänstlagen: Rätten till bistånd

1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

5 kap. 11 § socialtjänstlagen: Socialnämndens ansvar för brottsoffer

Den så kallade brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen 5 kap. 11 § utgör en viktig utgångspunkt för handlingsplanen. Från och med januari 2013 har paragrafen följande lydelse.

5 kap. 11 § Socialnämndens ansvar för brottsoffer

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver.

Brottsbalken 4 kap. Om brott mot frihet och frid

4 a § Den som begår brottsliga gärningar enligt 3, 4, 6 eller 12 kap. eller enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud mot en närstående eller tidigare närstående person, döms, om var och en av gärningarna utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet och gärningarna varit ägnade att allvarligt skada personens självkänsla, för grov fridskränkning till fängelse i lägst nio månader och högst sex år.

Har gärningar som anges i första stycket begåtts av en man mot en kvinna som han

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

är eller har varit gift med eller som han bor eller har bott tillsammans med under äktenskapsliknande förhållanden, ska han i stället dömas för grov kvinnofridskränkning till samma straff.

Definitioner

Här följer definition av begrepp i lagstiftningen gällande mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer. För lagtext, se ovanstående rubrik *Lagstiftning*.

Våld eller andra övergrepp

Med våld eller andra övergrepp avses systematisk misshandel och andra övergrepp av det slag som omfattas i bestämmelsen i brottsbalken om fridsbrott. Grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning kan utöver misshandel även omfatta olaga hot, hemfridsbrott, ofredande, olika typer av sexualbrott, skadegörelse och överträdelse av kontaktförbud. Våld i nära relationer innefattar ofta olika sorters övergrepp, ofta utförda systematiskt under lång tid (SFS 1962:700; Socialstyrelsen 2015).

I denna handlingsplan omfattas inte enbart kvinnor utan alla våldsutsatta personer, oavsett kön. Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning används som beskrivning av typen av våld (se avsnittet *Brottsbalken 4 kap. Om brott mot frihet och frid* under rubriken *Lagstiftning*).

Våldet kan anta många olika former, så som *fysiskt*, *psykiskt*, *sexuellt*, *ekonomiskt* och *materiellt* och kan även bestå i *försummelse*. *Fysiskt våld* kan vara att bita, riva, bränna, skaka, knuffa eller ge örfilar, knytnävsslag, sparkar och stryptag. *Psykiskt våld* kan handla om hot, tvång, trakasserier, glåpord, förlöjliganden, kontroll och social isolering. *Sexuellt våld* kan till exempel vara att tvinga någon till samlag, olika former av sexuellt påtvingade handlingar och sexuella trakasserier. *Ekonomiskt våld* kan innebära att den utsattas ekonomi blir kontrollerad eller att den utsatta inte får insyn i ekonomin. *Materiellt våld* kan vara att den utsattas personliga tillhörigheter, värdesaker eller hjälpmedel blir förstörda. *Försummelse* innebär att den utsatta inte får den hjälp hon eller han är i behov av till exempel gällande mat, medicin eller hygien (Socialstyrelsen 2014b). I handlingsplanen används begreppet ”våld” men innefattar ”våld eller andra övergrepp”. För mer information om mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, se bilaga 1 *Vägledning för arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (SN.2015.17).

Närstående

Utgångspunkten för om någon ska betraktas som närstående eller inte är om det finns en nära och förtroendefull relation mellan den som utövade våldet och den som utsatts för brottet. I begreppet närstående omfattas till exempel makar, sambor och pojk- och flickvänner som en person har ett mer fast och varaktigt förhållande med

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

och föräldrar, syskon eller andra som personen har en nära och förtroendefull relation med. Familjehemsföräldrar, mor- och farföräldrar, mostrar och fastrar, barn och barnbarn omfattas också av begreppet. En bedömning av vem som ska betraktas som närstående ska göras utifrån den enskildes familj- och levnadsförhållanden (Prop. 2006/07:38; Socialstyrelsen 2015).

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) är en skärpning eftersom den innehåller både allmänna råd och föreskrifter. Allmänna råd är rekommendationer och benämns med ”bör” och föreskrifter är bindande regler och benämns med ”ska”. SOSFS 2014:4 omfattar förutom socialtjänsten även hälso- och sjukvården och tandvården.

Dispositionen av denna handlingsplan från och med rubriken *Mål* följer de rubriker och den ordning som anges i SOSFS 2014:4.

Socialstyrelsens vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet

Socialstyrelsen gav år 2014 ut vägledningen *Att vilja se, vilja veta och att våga fråga: Vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet*. Publikationen gäller främst för hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen rekommenderar att fråga alla kvinnor som uppsöker vuxenpsykiatri och mödrahälsovården om erfarenhet av våld samt att ta upp frågan i alla ärenden inom barn- och ungdomspsykiatri.

För socialtjänstens del rekommenderar Socialstyrelsen att personal bör få utbildning i våld i nära relationer, i syfte att öka förutsättningarna att upptäcka våld. Socialstyrelsen rekommenderar även att socialtjänsten kan erbjuda målgruppsanpassad information om socialtjänstens ansvar och vart en våldsutsatt person kan vända sig. Vidare lyfter Socialstyrelsen vikten av ett etiskt förhållningssätt, det vill säga att varje verksamhet gör etiska avvägningar och säkerställer att det finns kunskap om att fråga samt en beredskap för att ta emot svaret (Socialstyrelsen 2014a).

Ovanstående rekommendationer avseende socialtjänsten stämmer in på vuxen- och omsorgsnämndens arbete och inriktning.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Del II

Uppföljning av mål och arbetssätt i handlingsplanen antagen 2015

Här görs en uppföljning av de mål och arbetssätt som gällde i den handlingsplan för vuxen- och omsorgsnämnden som antogs våren 2015 (SN.2015.17).

Övergripande mål: Invånare i Gnesta kommun ska inte utsättas för våld eller andra övergrepp av närstående eller uppleva våld av eller mot närstående. Detta gäller oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller missbruk och beroende.

Detta mål innehåller en vision om att ingen ska utsättas för våld eller andra övergrepp av närstående eller som barn uppleva våld av eller mot närstående. För att arbeta för detta är det viktigt att arbetet omfattar hela nämnden, exempelvis genom att ha rutiner och arbetsprocesser för förvaltningen, erbjuda utbildning för förvaltningens chefer och personal samt sprida information brett om möjligheten att få stöd och hjälp via broschyr, hemsida och presentationer i olika sammanhang. Information om våld i nära relationer finns också i lättläst version på kommunens hemsida.

Vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun ska verka för följande mål:

- Våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövande föräldrar som vuxen- och omsorgsnämnden får kännedom om ges information om möjligheten att ansöka om stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen.
- Våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövande föräldrar som ansöker om stöd, utreds enligt socialtjänstlagen och erbjuds det stöd de är i behov av.

Med våldsutövande föräldrar avses våldsutövare som är förälder till eller som bor tillsammans med minderåriga barn.

Avseende första punkten har informationsarbete bedrivits till exempel genom uppdaterad information på hemsidan och spridning av framtagen broschyr internt inom förvaltningen och den kommunala organisationen samt externt till andra berörda myndigheter och verksamheter. Informationsarbetet har följts upp och en sammanställning av utdelning av informationsmaterial har gjorts. Rutiner och arbetsprocesser finns för förvaltningen, förutom för Gnesta ungdomsboende, vilket

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

syftar till att öka möjligheterna att upptäcka mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer och att på så sätt våga fråga, agera och informera om möjligheten att söka hjälp.

Avseende andra punkten gäller att i de fall personer kontaktar socialtjänsten och söker om hjälp på grund av våldsutsatthet av närstående behandlas detta som en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen med tillhörande handläggning.

Gällande målgruppen våldsutövande föräldrar pågår utvecklingsarbete, exempelvis gällande att undersöka möjligheterna att teckna samverkansavtal om att ta del av externa aktörers verksamhet riktad till våldsutövare.

För ytterligare information, se avsnittet nedan *Uppföljning av arbetssätt för att nå målen*.

Uppföljning av arbetssätt för att nå målen⁴

Hur:	1. Kartläggning görs av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer i kommunen.
När:	Årligen (godkänns i nämnd på våren).

Kartläggning av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer i Gnesta kommun år 2014 har genomförts och godkänts av vuxen- och omsorgsnämnden i juni 2015. Kartläggning av omfattningen i Gnesta kommun för år 2015 pågår under våren 2016 och är anmält till nämndsammanträde i maj.

Hur:	2. Information finns tillgänglig och uppdaterad på kommunens hemsida och i broschyrform inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, andra delar av den kommunala organisationen och hos externa aktörer.
När:	Kontinuerligt.

Information finns tillgänglig och uppdaterad på kommunens hemsida och även på kommunens intranät (Insidan). Information på kommunens hemsida går att få med talsyntes och finns i lättläst version. Under år 2015 hade sidan på kommunens hemsida 2793 unika sidvisningar, vilket kan jämföras med 111 under perioden juli-december 2014. Den lättlästa sidan hade under år 2015 383 unika sidvisningar, i jämförelse med 11 unika sidvisningar juli- december 2014. Båda sidornas antal besökare har alltså ökat. Det finns planer på att utveckla hemsidan ytterligare under år 2016.

Tillgången på informationsbroschyren ”*Är du eller någon du känner utsatt för våld av en*

⁴ Grönt innebär att arbetssätten har utförts. Gult innebär att arbetssätten delvis har utförts. Rött innebär att arbetssätten inte har utförts.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

närstående? framtagen under år 2014 av Gnesta kommun har under år 2015 och 2016 följts upp. Broschyren har delats ut till 27 olika ställen, 13 stycken internt i kommunen och 14 till externa aktörer, så som polisen, hälso- och sjukvården, kvinnojour och brottsofferjour. Totalt har knappt 500 broschyrer delats ut, varav knappt 290 har delats ut inom kommunen och drygt 200 till externa aktörer. Syftet är att sprida informationsbroschyren brett, både till olika verksamheter och till allmänheten. Uppföljning av informationsarbetet har gjorts och sammanställts under våren 2016.

Kommuninformationen som skickades ut i april 2016 innehöll kort information om sakområdet och kontaktuppgifter till socialkontoret.

På individ- och familjeomsorgen (IFO) finns nu även visitkort till kvinnofridslinjen på ett flertal olika språk. På besökstoaletten finns information med kommunens informationsbroschyr, kvinnofridslinjens affisch och visitkort på olika språk.

Samordnare för arbetet med våld i nära relationer har under året berättat om mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer och om förvaltningens arbete inom sakområdet för personal på vårdcentralen i Gnesta, mödrahälsovården i södra hälso- och sjukvårdsområdet, semestervikarier inom verksamhetsområdet ÄOF och för tjänstemän med ansvar för att arbeta med frågan i Södermanlands län på Länsstyrelsen.

Hur:	3. Kunskapsnivån om mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer ökar inom förvaltningen. Rutinen som beskrivs under avsnittet <i>Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer</i> följs. Utbildning erbjuds vid två tillfällen per termin för personal inom förvaltningen.
När:	Kontinuerligt.

Utbildning har genomförts vid tre tillfällen under året av samordnare för arbetet med våld i nära relationer. Under våren ställdes ett tillfälle in på grund av för få anmälda till erbjudet datum. Under året har totalt 56 chefer och personal deltagit i halvdagsutbildning. Under året har sammanställningar av samtlig personal inom förvaltningen som har deltagit i utbildning i ämnet sedan hösten 2013 gjorts. Sammanställningarna har sedan skickats ut till respektive chef inom förvaltningen.

I samband med att inkludera verksamhetsområdet vuxenutbildning, integration, arbetsmarknad (VIA) i arbetet hölls en halvdagsutbildning för personal på utbildningscentrum med totalt sju deltagare.

En halvdag för IFO, vilket ingår i rutinen *Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer*, har inte genomförts under hösten 2015 på

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

grund av situationen med ett stort mottagande av ensamkommande barn och ungdomar och den långvariga svårigheten att rekrytera socialsekreterare och anlita konsulter med relevant kompetens och erfarenhet. En halvdag för samtlig personal på IFO kan förhoppningsvis planeras in under år 2016.

Som en del i introduktionen för nyanställda på IFO ger samordnare för arbetet med våld i nära relationer information om förvaltningens arbete inom sakområdet.

I maj 2015 fick cheferna inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning (ÄOF), hälso- och sjukvårdsenheten (HSE) och IFO i uppgift att under maj- juni ha en aktivitet som rörde sakområdet. Syftet med uppgiften var att hålla kunskapen och ämnet aktuellt i förvaltningen. Av åtta chefer som fick enkäten var det tre som svarade att de hade utfört uppgiften, tre svarade att de planerade att utföra uppgiften eller hade utfört uppgiften på annat sätt, en chef svarade att de inte hade utfört några aktiviteter under perioden maj- juni och en chef inkom inte med något svar. Utifrån denna uppföljning bedöms rutinen för kompetensen inom sakområdet delvis ha följts.

Hur:	4. Utveckla insatser och samverkan kring insatser med externa aktörer för handlingsplanens målgrupper.
När:	År 2015.

Samtal har inletts och fördjupats under 2015 och under våren 2016 när det gäller intilliggande kommuner och möjligheten att teckna samverkansavtal med dessa för att kunna ta del av verksamheter för denna handlingsplans målgrupper. Samtal har även förts med verksamhetschef och personal på IFO. Representanter från nämnden har informerats om samtalen kring samverkansavtal. Även i den externa samverkansgruppen för södra länsdelen har frågan varit aktuell. Detta arbetssätt kopplas till det uppdrag som nämnden har gett förvaltningen, det vill säga att komma med ett förslag på hur stöd och insatser kan erbjudas målgrupperna som handlingsplanen omfattar, både för de med ringa och stort stöd- och skyddsbehov. Inga samverkansavtal är underskrivna ännu och arbetet fortsätter under år 2016.

Hur:	5. Utveckla arbetet med våldsutövande föräldrar, till exempel genom att anta rutiner för IFO. Se även punkt 4.
När:	År 2015.

Detta hänger ihop med arbetssätt fyra. Arbetet pågår med att undersöka möjligheterna till samverkansavtal med externa aktörer, se beskrivning under arbetssätt fyra.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

IFO har tagit fram rutiner för arbetet med våldsutövande föräldrar, men dessa är inte fastställda eftersom det inte är klart med något samverkansavtal med externa aktörer och det därmed inte finns någon verksamhet att hänvisa och motivera denna målgrupp till.

Hur:	6. Uppföljning och vid behov revidering av förvaltningens rutiner.
När:	Hösten/vintern 2015.

En revidering av de olika rutinerna inom förvaltningen har inte gjorts. Rutinerna är fortfarande relativt nya, från andra halvan av 2014 för verksamhetsområdena ÄOF och HSE, från år 2015 för IFO och från våren 2016 för VIA. Rutinerna för våldsutsatta personer som gäller för ekonomi- och vuxengruppen används och har använts vid handläggning av aktualiseringar och ärenden. När det gäller rutinerna för barn som upplever våld har samordnare för arbetet med våld i nära relationer haft möte med barn- och familjegruppen för att påminna om och på nytt gå igenom rutinerna.

En enkät har skickats i april 2016 till cheferna inom förvaltningen (ej för VIA) för att undersöka om rutinerna har använts och om det finns synpunkter vad gäller behov av revidering.

Sex av sju chefer har besvarat enkäten. Fem av sex chefer känner till att sin egen verksamhet/enhet har rutiner och arbetsprocesser för sakområdet. Fyra av fem chefer bedömer att den personal chefen är ansvarig för känner till rutiner och arbetsprocesserna. Två av sex chefer har svarat att de i den verksamhet/enhet de ansvarar för har använt rutinerna. Två chefer som har svarat nej har kommenterat frågan med att de inte har varit i en situation där rutinerna har behövts användas. Ingen chef har svarat att de har använt arbetsprocessen. Tre av fem chefer uppger att de har en rutin för att informera nyanställd personal om rutiner och arbetsprocess inom sakområdet. Eftersom det är få verksamheter/enheter som har använt rutinerna/arbetsprocesserna bedöms det inte finnas behov av revidering av rutinerna i dagsläget.

Även personal på IFO ombads fylla i enkäten. Tio ur personalgruppen har besvarat enkäten, vilket är samtliga som inte är timanställda eller har konsultuppdrag. Samordnare för arbetet med våld i nära relationer har inte besvarat enkäten. De flesta känner till att det finns rutiner och arbetsprocess för sakområdet. Fem av tio som har besvarat enkäten har använt rutinerna någon gång. Däremot har inte samtliga socialsekreterare på IFO använt rutinerna eftersom ett par av dem fortfarande är relativt nyanställda och därför inte har handlagt den typen av ärenden.

Utifrån svaren från förvaltningens chefer och personal på IFO bedöms det finnas ett

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

behov av att fortsätta informera om och påminna om de beslutade dokumenten och undersöka hur dokumenten i större utsträckning kan vara till hjälp i arbetet inom förvaltningen.

I arbetet med att ta fram rutiner och arbetsprocesser för VIA har synpunkter och reflektioner från tidigare fastställda dokument tagits med.

Hur:	7. Utveckla samverkan inom den kommunala organisationen och med externa aktörer. Se även punkt 4.
När:	Kontinuerligt.

Samordnare för arbetet med våld i nära relationer sammankallar till referensgruppen mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, bestående av representanter från förvaltningen samt kommunens ansvariga för jämställdhetsarbetet. Referensgruppen träffades under perioden juni 2015- mars 2016 totalt sex gånger. Samordnare för arbetet med våld i nära relationer deltar även i två externa samverkansgrupper, en för den södra länsdelen och en för hela länet, med möten två gånger per termin per samverkansgrupp. Samordnare har deltagit i samtliga, förutom ett möte under mars 2016 med södra länsdelen. Samordnare deltar även i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) nationella kvinnofridsnätverk, med två nätverksträffar per år. Samordnare har deltagit vid båda tillfällena under år 2015.

Samordnare har även kontinuerlig kontakt med elevhälsan, främst skolkuratorerna, inom barn- och utbildningsförvaltningen, har varit med på samverkansmöten med representanter från IFO och elevhälsan och barnmorskemottagningen på landstinget samt har kontakt med intilliggande kommuner angående eventuella samverkansavtal.

Hur:	8. Uppföljning av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, både det som har gjorts av samordnaren och av respektive chef inom förvaltningen (ej nya verksamhetsområdet VIA).
När:	Årskiftet 2015/2016.

Uppföljning av arbetet görs i nämndens årsredovisning och delårsrapport samt i IFO:s årsredovisning, eftersom samordnarens anställning tillhör IFO. Övriga verksamheter och enheter inom förvaltningen har påmint om att redogöra för vad som har hänt inom området i sina årsredovisningar, till exempel antal personal/chefer som har deltagit i utbildning och deltagande i förvaltningens referensgrupp. Detta kommer att förtydligas i föreliggande handlingsplan.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Hur:	9. Inkludera verksamhetsområdet VIA i förvaltningens arbete mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, så att VIA omfattas av 2016 års handlingsplan. Exempelvis gäller detta att ta fram rutiner och omfattas av utbildning och informationsarbete.
När:	År 2015.

På utbildning i våld i nära relationer under våren deltog fem personer från VIA och under hösten tre, vilket även inkluderar personal från daglig verksamhet. En halvdagsutbildning gavs för rektor och personal på utbildningscentrum med sju deltagare i september 2015. Sedan juni 2015 är integrationssamordnare med som representant i referensgruppen mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer. Sedan tidigare är en kvalitetssamordnare i daglig verksamhet tillhörande VIA med som representant. Rutiner och arbetsprocesser för VIA fastställdes i mars 2016.

Hur:	10. Inkludera enheten för boendet för ensamkommande barn och ungdomar i förvaltningens arbete mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, så att denna enhet omfattas av 2016 års handlingsplan. Exempelvis gäller detta att ta fram rutiner och omfattas av utbildning och informationsarbete.
När:	År 2015.

På grund av det omfattande mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar under hösten 2015, att enheten har utökats både gällande personal och antal boende och att en ny enhetschef har anställts, har arbetet med att inkludera denna enhet avvaktats med och skjutits upp. Förhoppningen är att detta arbete kan ske under år 2016.

Hur:	11. Utveckla utredningsarbetet gällande mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer på IFO.
När:	År 2015.

Samordnare för arbetet med våld i nära relationer har deltagit i tvådagarsutbildning i Socialstyrelsens standardiserade bedömningsmetod FREDA. Utbildningen anordnades av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Beslut om huruvida metoden ska användas för att utreda ärenden för våldsutsatta vuxna personer har inte fattats ännu, men beslut planeras att fattas under år 2016.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Utbildning i metoden Signs-of-safety har utförts i början av år 2016 om två heldagar för socialsekreterarna i barn- och familjgruppen, fältassistent, samordnare för arbetet med våld i nära relationer/utredare och verksamhetschef för IFO (totalt sju deltagare och samtliga tillhörande IFO). Utbildningen rörde inte specifikt utredning av barn som upplever våld, men metoden kan med fördel appliceras på den typen av ärenden, vilket förhoppningsvis kan utveckla utredningsarbetet.

Hur:	12. Utveckla den interna insatsen stödsamtal till våldsutsatta personer.
När:	År 2015.

Istället för att fokusera på detta arbetssätt har fokus legat på att undersöka möjligheterna till samverkan med externa aktörer när det gäller att kunna ta del av deras verksamheter för handlingsplanens målgrupper. Detta hänger samman med den höga arbetsbelastning som den socialsekreterare, som förutom att utföra insatsen stödsamtal också arbetar inom barn- och familjgruppen, har haft under år 2015.

Sammanfattningsvis är sex av de tolv arbetssätten grönmarkerade, fyra gulmarkerade och två rödmarkerade.

Del III

Målgrupper för handlingsplanen

Vuxna som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående

Detta gäller personer över 18 år, i partnerrelationer samt även inom andra familj- och släktrrelationer så som personer som lever i hederskontexter. Utgångspunkt är socialtjänstlagens 5 kap. 11 § första och andra stycken.

I SOSFS 2014:4 under rubriken Stöd och hjälp enligt 5 kap. 11 § SoL tredje stycket (allmänna råd) framgår att:

Nämnden bör såväl vid planering av verksamheten som i enskilda ärenden beakta de särskilda behov som en våldsutsatt kan ha på grund av bland annat:

- sin ålder
- funktionsnedsättning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- sin sexuella läggning

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

- att hon eller han tillhör en nationell minoritet
- att hon eller han har en utländsk bakgrund
- missbruk och beroende, eller
- risken för hedersrelaterat våld.

Handlingsplanen omfattar alltså även exempelvis grupperna äldre och personer med funktionsnedsättning och som är utsatta för våld av närstående. För ytterligare information om särskilt utsatta grupper, se bilaga 1 *Vägledning för arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer*⁵ (SN.2015.17).

I handlingsplanen används fortsättningsvis begreppet ”våldsutsatta personer”. För ytterligare exempel på ”närstående”, se avsnittet *Närstående* under rubriken *Definitioner*.

Barn som upplever eller har upplevt våld av eller mot närstående

Med barn avses personer under 18 år. I enlighet med SOSFS 2014:4 1 kap, 1 § omfattas:

- barn som har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner,
- barn som har utsatts för hedersrelaterat våld och
- barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående.

Utifrån listan ovan kan närstående vara till exempel barnets föräldrar, syskon, familjehemsföräldrar och styvföräldrar, släktingar som inte direkt ingår i den närmaste familjen och egen partner. Utgångspunkt är socialtjänstlagens 5 kap. 11 § tredje och fjärde styckena.

Att bevittna våld omtalas i större utsträckning som att uppleva våld. Anledningen till detta är att visa på hur våldet är en del av barnets vardag och för att sätta barnets upplevelser av våldet i centrum (NCK 2015a). I handlingsplanen används fortsättningsvis begreppet ”barn som upplever våld”, vilket omfattar de tre ovanstående punkterna.

Personer som utövar våld eller andra övergrepp mot närstående och som är förälder till eller bor tillsammans med minderåriga barn

Vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun har valt att där det finns minderåriga barn inkludera personer som är våldsutövare, med barnets behov som utgångspunkt. Med minderåriga barn avses både barn som våldsutövaren är förälder till och barn som bor tillsammans med våldsutövaren.

För en våldsutövare är det viktigt att inse att våldshandlingarna även drabbar barnen

⁵ I bilaga 1 presenteras de grupper som har lyfts fram av regeringen i propositionen *Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor* (2006/07:38) som särskilt utsatta och därför stämmer de inte fullständigt överens med ovanstående lista.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

(prop. 2006/07:38). I handlingsplanen används fortsättningsvis begreppet ”våldsutövande föräldrar”.

Mål

Socialnämnden ska fastställa mål för arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld samt beskriva när och hur målen ska uppnås (SOSFS 2014:4, 3 kap. 1 §).

I denna handlingsplan omfattas våldsutsatta personer och barn som upplever våld, men även våldsutövande föräldrar. Målen och arbetssätten avser vuxen- och omsorgsförvaltningens arbete mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer i Gnesta kommun. Målen och arbetssätten avser tidsperioden från antagande av denna handlingsplan och fram till antagande av nästa version, det vill säga våren 2016 till våren 2017. Ansvarig för uppföljning av målen och arbetssätten är vuxen- och omsorgsförvaltningen.

Övergripande mål

Invanare i Gnesta kommun ska inte utsättas för våld eller andra övergrepp av närstående eller uppleva våld av eller mot närstående. Detta gäller oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller missbruk och beroende.

Vuxen- och omsorgsnämnden i Gnesta kommun ska verka för följande mål

- Att våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövande föräldrar som vuxen- och omsorgsnämnden får kännedom om ges information om möjligheten att ansöka om stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen.
- Att våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövande föräldrar som ansöker om stöd, utreds enligt socialtjänstlagen och erbjuds det stöd de är i behov av.

Med våldsutövande föräldrar avses våldsutövare som är förälder till eller som bor tillsammans med minderåriga barn.

Arbetsätt för att nå målen

Hur:	När:
1. Kartläggning görs av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer i kommunen.	Årligen (godkänns i nämnd på våren).

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

2. Information finns tillgänglig och uppdaterad på kommunens hemsida och i broschyrform inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, andra delar av den kommunala organisationen och hos externa aktörer med syftet att sprida informationen brett, både till olika verksamheter och till allmänheten.	Kontinuerligt.
3. Kunskapsnivån om mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer ökar inom förvaltningen. Rutinen som beskrivs under avsnittet <i>Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer</i> följs. Utbildning erbjuds vid två tillfällen per termin för personal inom förvaltningen.	Kontinuerligt.
4. Utveckla insatser och samverkan kring insatser med externa aktörer för handlingsplanens målgrupper.	År 2016.
5. Utveckla arbetet med våldsutövande föräldrar, till exempel genom att anta rutiner för IFO. Se även punkt 4.	År 2016.
6. Uppföljning av huruvida rutinerna är kända och används i förvaltningen.	Våren 2017.
7. Utveckla samverkan på övergripande nivå inom den kommunala organisationen och med externa aktörer.	Kontinuerligt.
8. Presentera förslag på hur nämnden kan arbeta med stödinsatser för handlingsplanens målgrupper.	År 2016.
9. Uppföljning av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer. Detta görs av samordnare i nämndens delårsrapport och årsredovisning och i IFO:s årsredovisning och av respektive verksamhets- och enhetschef i sina årsredovisningar.	Nämndens delårsrapport: andra halvåret 2016. Årsredovisningar: årsskiftet 2016/2017.
10. Inkludera chef och personalgrupp på Gnesta ungdomsboende i förvaltningens arbete mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, så att denna enhet omfattas av 2017 års handlingsplan. Exempelvis gäller detta att ta fram rutiner och omfattas av utbildning och informationsarbete.	År 2016 och 2017.
11. Utveckla utredningsarbetet gällande mäns våld mot	År 2016.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

kvinnor och övriga former av våld i nära relationer på IFO.	
12. Utveckla den interna insatsen stödsamtal till våldsutsatta personer.	År 2016.

Ovanstående mål och arbetssätt ska följas upp i den kommande reviderade handlingsplanen, det vill säga under våren 2017.

Ansvarsfördelning

Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret ligger för att utreda, fatta beslut i och följa upp ärenden som gäller våldsutsatta eller barn som bevittnat våld (SOSFS 2014:4, 3 kap. 2 §).

Ansvaret för att utreda, fatta beslut i och följa upp ärenden som gäller våldsutsatta personer har ekonomi- och vuxengruppen på IFO. Vad gäller barn som upplever våld har barn- och familjegruppen på IFO ansvaret. Båda grupperna är organiserade under verksamhetschef för IFO.

Gällande våldsutövande föräldrar är gruppen en av handlingsplanens målgrupper och när rutiner och arbetsprocess har fastställts för denna grupp kommer det vara ekonomi- och vuxengruppen på IFO som har ansvaret för att utreda, fatta beslut i och utreda ärenden för denna grupp.

Verksamhet som överlämnats

Om socialnämnden har lämnat över genomförandet av insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) till någon annan, ska nämnden fastställa hur kontroll och uppföljning av sådan verksamhet ska göras (SOSFS 2014:4, 3 kap. 3 §).

Vid beviljande av insats och där nämnden lämnar över genomförandet upprättas vårdplan (för barn och ungdomar) och genomförandeplan. Insatsen följs upp enligt planering. Uppföljning består av uppgifter från både den enskilde och utföraren. Detta beskrivs i IFO:s rutiner för våld i nära relationer för våldsutsatta personer och barn som upplever våld.

I *Vuxen- och omsorgsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i Gnesta kommun* (SN.2016.23) anges under rubriken *Andra utförare än nämndens egna* vilka krav nämnden har på utförarens ledningssystem och kvalitetsarbete inklusive ansvarsfördelning mellan nämnden och utföraren.

Gällande utvärdering av ramavtalet för skyddat tillfälligt boende skickar Vårdförbundet Sörmland ut handläggarenkäter till kommunerna i länet för att få handläggarnas uppfattning om vårdgivarna inom en rad olika områden. Resultaten från dessa enkäter redovisas sedan i Vårdförbundet Sörmlands samrådsgrupp och i

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

deras årsredovisning (Vårdförbundet Sörmland 2015).

Rutiner för att föra vidare information om barn som kan vara våldsutsatt eller ha bevittnat våld

Socialnämnden ska fastställa rutiner för hur information som har kommit till nämndens kännedom ska föras vidare till den del av verksamheten som enligt 2 § har utredningsansvaret när det har uppmärksammats att ett barn kan vara våldsutsatt eller kan ha bevittnat våld (SOSFS 2014:4, 3 kap. 4 §).

I rutinerna för arbetet med våld i nära relationer för hälso- och sjukvårdsenheten, biståndsenheten, omsorgen om personer med funktionsnedsättning, ekonomi- och vuxengruppen på IFO samt för VIA finns information om anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § till IFO (för ekonomi- och vuxengruppen anges barn- och familjegruppen).

När förvaltningens rutiner ska revideras ska detta utvecklas så att det tydligare framgår hur och vart informationen ska föras vidare så att alla rutindokument innehåller detta.

Rutiner för hantering av skyddade personuppgifter

Socialnämnden ska vidare fastställa rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras (SOSFS 2014:4, 3 kap. 5 §).

Det ska finnas beredskap hos kommunen att möta personer med skyddade personuppgifter. Det ska även finnas ett säkerhetstänkande i handläggandet av dessa ärenden. Vuxen- och omsorgsnämnden arbetar utifrån skriften *Hantering av personer med skyddad identitet inom skola och socialtjänst i Ängelholms kommun* av Lena Persson, från år 2009 och som används och har utvärderats kontinuerligt sedan dess. Vuxen- och omsorgsnämnden arbetar utifrån den del som berör socialtjänsten, vilket innefattar definitioner av skyddade personuppgifter, checklista för hantering av klienter med skyddad identitet samt inskrivningsunderlag för klienter med skyddad identitet. Rutinerna har på vissa ställen ändrats för att passa förhållandena i Gnesta kommun. För vidare läsning, se dokumenten *Rutiner för hantering av personer med skyddad identitet (reviderad 2015)* och *Rutiner för hantering av personer med skyddad identitet inom skola och socialtjänst i Ängelholms kommun, Lena Persson, 2009* (se rutinförteckning längst bak i detta dokument).

Rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas om en förälder har avlidit till följd av våld

Socialnämnden ska även fastställa rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas av personal med adekvat kompetens om en förälder har avlidit till följd

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

av våld (SOSFS 2014:4, 3 kap. 6 §).

I IFO:s rutiner för barn som upplever våld ingår ett avsnitt om detta under rubriken *Att tänka på gällande barn vars föräldrar avlidit till följd av våld*. Här lyfts vad som är viktigt att tänka på för barnet, så som boende, vårdnad och behov av stöd.

Kartläggning och analys

Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds våldsutsatta och barn som bevittnat våld svarar mot behoven i kommunen (SOSFS 2014:4, 3 kap., 7 §).

För att kunna göra denna analys bör socialnämnden fortlöpande kartlägga förekomsten i kommunen av våldsutsatta och barn som bevittnat våld genom att bland annat

- gå igenom dokumentationen i pågående ärenden,
- hämta in uppgifter från lokal eller officiell statistik, och
- hämta in uppgifter om förekomsten av våldsutsatta och barn som bevittnat våld från hälso- och sjukvården och andra myndigheter samt organisationer (SOSFS 2014:4, 3 kap. 7 § allmänna råd).

Enligt 3 kap. 1 § socialtjänstlagen har socialnämnden bland annat som uppgift att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen.

Kartläggning av omfattningen i kommunen avser våldsutsatta personer, barn som upplever våld och våldsutövare. Kartläggningen omfattar uppgifter från IFO, övriga verksamheter och enheter inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, inkomna polisanmälningar från Polismyndigheten Region Öst till IFO, hälso- och sjukvården samt officiell kriminalstatistik från Brottsförebyggande rådet. Besöksstatistik på Gnesta kommuns hemsida och på den lättlästa versionen för våld i nära relationer ska också redovisas i kartläggningen.

Rutiner för kartläggning beskrivs mer utförligt i ett separat dokument, *Rutiner för kartläggning av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (se rutinförteckning längst bak i detta dokument). Kartläggning görs årligen när officiell kriminalstatistik publiceras. Möjligheterna till att samla in uppgifter gällande aktualiseringar och ärenden för våldsutsatta personer och våldsutövare har förbättrats tack vare utveckling av verksamhetssystemet Treserva som gjordes under hösten 2014. Samordnare för arbetet med våld i nära relationer är ansvarig för att göra kartläggningen.

Beviljade insatser följs upp regelbundet på individnivå. Beviljade insatser sammanställs årligen på gruppnivå. Dessa sammanställningar ska tillsammans med den årliga kartläggningen av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

former av våld i nära relationer bedömas. Utifrån dessa handlingar analyseras hur insatserna motsvarar behov hos individer och grupper. Beviljade insatser redovisas i IFO:s årsredovisning från och med år 2015. Årlig genomgång av ärendena i samband med kartläggning av omfattningen ska göras. Även resultatet från Socialstyrelsens öppna jämförelser avseende stöd till brottsoffer ska användas för uppföljning och utvärdering. Verksamhetschef för IFO är ansvarig.

Information om socialtjänsten enligt 3 kap. 4 § SoL

Socialnämnden bör planera för hur grupper och enskilda, såväl vuxna som barn, ska nås med information om nämndens verksamhet för våldsutsatta och barn som bevittnat våld (SOSFS 2014:4, 3 kap., allmänna råd).

Kommuninvånare informeras om vuxen- och omsorgsnämndens arbete mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer på följande sätt:

- Information på kommunens hemsida. Informationen på hemsidan finns tillgänglig med talsyntes och på lättläst svenska.
- Informationsbroschyr. Denna finns tillgänglig inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, på olika platser i den kommunala organisationen och hos olika externa aktörer.
- Rutiner och arbetsprocesser finns för verksamheterna och enheterna inom förvaltningen, förutom för enheten Gnesta ungdomsboende. Dessa dokument omfattar bland annat att personer som förvaltningen kommer i kontakt med och där det finns misstanke eller kännedom om våldsutsatthet, får information om nämndens arbete med våld mot närstående.
- Rutin för informationsarbetet finns sammanställt i ett separat dokument, *Rutiner för informationsarbete gällande mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (se rutinförteckning längst bak i detta dokument).

Samordnare för arbetet med våld i nära relationer är ansvarig.

Samverkan

Bestämmelser om att kommunen tillsammans med landstinget ska upprätta en individuell plan när en enskild har behov av insatser både från socialtjänsten och hälso- och sjukvården finns i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) (SOSFS 2014:4, 3 kap. 8 §).

För ärenden som avser personer som omfattas av handlingsplanens målgrupper är socialsekreterare på IFO i det aktuella ärendet ansvarig.

Socialnämnden ska samverka för att samordna sina insatser så att de inte motverkar varandra. Om insatser ges till flera i en familj, ska samtliga insatser samordnas. Detta ska göras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Skyldigheten att samverka gäller endast för sådana uppgifter för vilka det inte föreligger sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller tystnadsplikt enligt 15 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (SOSFS 2014:4, 3 kap. 9 §).

För ärenden med våldsutsatta personer och våldsutövande föräldrar ansvarar ekonomi- och vuxengrupp på IFO. För ärenden där barn upplever våld ansvarar barn- och familjegrupp på IFO. Arbetet inom IFO samordnas och är organiserat under samma verksamhetschef.

Om det finns pågående insatser i andra verksamheter/enheter inom förvaltningen än på IFO och den enskilde lämnar samtycke, ska dessa insatser samordnas så att de inte motverkar varandra. Socialsekreterare på IFO i det aktuella ärendet är ansvarig.

Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret för den interna och externa samverkan ska ligga (SOSFS 2014:4, 3 kap. 11 §).

Aktuell socialsekreterare på IFO i respektive enskilda ärende ansvarar för att samverka vid behov och att ta nödvändiga kontakter inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, den kommunala organisationen i övrigt och med externa aktörer.

Socialnämnden ska vidare samverka externt med andra verksamheter, myndigheter och organisationer som berörs för att skapa förutsättningar för att samordna insatserna från de olika aktörerna så att de inte motverkar varandra. Om insatser ges till flera i en familj, ska nämnden även samverka för att skapa förutsättningar för att samordna samtliga insatser. Detta ska göras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Skyldigheten att samverka gäller endast för sådana uppgifter för vilka det inte föreligger sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller tystnadsplikt enligt 15 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (SOSFS 2014:4, 3 kap. 10 §).

Aktuell socialsekreterare på IFO i respektive enskilda ärende ansvarar för att samverka vid behov och att ta nödvändiga kontakter inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, den kommunala organisationen i övrigt och med externa aktörer.

Vid misstanke/oro om våld i nära relationer och/eller sexuella övergrepp mot minderårig finns samverkansrutiner med Barnhus Nyköping med socialtjänst, polis, åklagare, barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomskliniken samt kvinnokliniken som samverkande parter (se även Barnhusrutin, senast reviderad

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

140120).

Gällande samverkan på övergripande nivå

Referensgruppen mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer består av representanter från de olika delarna av vuxen- och omsorgsförvaltningen, det vill säga IFO, biståndsenheten, hälso- och sjukvårdsenheten, äldreomsorgens särskilda boende, hemtjänsten, omsorgen om personer med funktionsnedsättning, integrationssamordnare, samordnare för arbetet med våld i nära relationer samt ansvarig för kommunens jämställdhetsarbete. Referensgruppen är en förvaltningsövergripande grupp för samverkan och har möte var sjätte vecka. Referensgruppens arbete har en koppling till det övergripande jämställdhetsarbetet i kommunen genom att ansvarig för jämställdhetsarbetet i kommunen är en representant i gruppen. Ansvarig och sammankallande till mötena är samordnare för arbetet med våld i nära relationer.

Samordnare för arbetet med våld i nära relationer deltar i två externa samverkansgrupper, en för södra länsdelen och en länsövergripande. I gruppen för södra länsdelen ingår representanter från polisen, kriminalvården, åklagarmyndigheten, hälso- och sjukvården och kommunerna Nyköping, Trosa, Oxelösund och Flen. På länsövergripande nivå ingår representanter från Länsstyrelsen, länets kommuner och kvinnojourer, representant från landstinget Sörmland och deras råd mot våld i nära relationer samt föreningen Sörmlands kvinno- och tjejjourer. Dessa samverkansgrupper har möte omkring tre- fyra gånger per år per grupp.

Kompetens enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL

Enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL ska det för utförande av uppgifter inom socialtjänsten finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Handläggning och uppföljning

Den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av alla slags ärenden som gäller enskilda enligt socialtjänstlagen (2001:453) bör ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmåga att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet.

Om ärendena avser våldsutsatta vuxna, bör personalen dessutom ha socionomexamen (SOSFS 2014:4, 4 kap., allmänna råd).

Ovanstående avser socialsekreterare på IFO och biståndshandläggare på biståndsenheten. Om ärendena avser våldsutsatta personer, ska personalen, det vill säga socialsekreterare i ekonomi- och vuxengruppen på IFO, dessutom ha socionomexamen eller annan motsvarande utbildning.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Se även nedanstående avsnitt *Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer.*

Genomförande av insatser

Personal som genomför insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) bör ha kunskap om våld och andra övergrepp för att kunna uppmärksamma att en person är våldsutsatt och se till att hon eller han får hjälp för sin våldsutsatthet.

Vidare bör personal som genomför insatser i verksamheter som särskilt är inriktade på att ge stöd och hjälp till våldsutsatta ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet (SOSFS 2014:4, 4 kap., allmänna råd).

Det som beskrivs i första stycket avser personal som arbetar inom äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning, hälso- och sjukvårdsenheten och utförare på Insatser på hemmaplan tillhörande IFO.

Gällande utförare av insatsen stödsamtal som utförs internt på IFO av en socialsekreterare har personal kunskap i ämnet. Gällande utförare av insatsen skyddat tillfälligt boende inom ramavtalet anges det i kravspecifikationen vid upphandlingen att personal minst ska ha kompetens enligt *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende* (SOSFS 2003:20) och att det vid boende dygnet runt skall finnas behandlingsassistent eller annan med motsvarande kompetens med en professionell kunskap i bemötande av personer utsatta för våld eller i övrigt är i kris (se Vårdförbundet Sörmland 2013).

Se även nedanstående avsnitt *Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer.*

Barn

Personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden som gäller våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld bör dessutom ha kunskaper om

- hur man för samtal med ett barn om våld och andra övergrepp, och
- vilka konsekvenser det kan få för ett barn att utsättas för eller bevittna våld eller andra övergrepp av eller mot närstående (SOSFS 2014:4, 4 kap., allmänna råd).

1 §: Bestämmelser om att socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan motsvarande utbildning för att utföra vissa uppgifter i socialtjänsten som gäller barn och ungdom finns i 3 kap. 3 a och b §§ socialtjänstlagen (2001:453) (SOSFS 2014:4, 4 kap., 1 §).

Detta avser socialsekreterare i barn- och familjegruppen på IFO.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Målet är att alla socialsekreterare i barn- och familjegruppen ska ha gått utbildning i ämnet. Nyanställd socialsekreterare i barn- och familjegruppen är inbjuden till utbildning under våren 2016. Rutiner finns för arbetet med barn som upplever våld. Socialsekreterarna har gått utbildning i metoden Signs-of-safety som är en metod för barn- och ungdomsutredningar. Metoden innehåller till exempel verktyg för barnsamtal och säkerhetsplanering.

Se även nedanstående avsnitt *Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer*.

Kompetens i övrigt kring mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer

På varje arbetsplats ska dokumentet *Vägledning för arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (bilaga 1) finnas. Materialet ska presenteras för nyanställda. Ansvarig för att presentera detta och att ha det tillgängligt är närmsta chef inom vuxen- och omsorgsförvaltningen.

På varje arbetsplats inom vuxen- och omsorgsförvaltningen, förutom på enheten Gnesta ungdomsboende, finns det rutiner och arbetsprocesser framtagna för arbetet med frågan. Dessa är en del av förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ansvarig för att presentera dessa rutiner och att ha dem tillgängliga är respektive chef.

Närmsta chef ansvarar även för att det ska finnas ett arbete för att hålla frågan aktuell. Detta kan exempelvis ske genom att vid olika tillfällen per år titta på inköpt utbildningsmaterial *Det finns stunder* från Amphi Produktion och/eller diskutera de diskussionsfrågor som finns i utbildningsmaterialet eller i dokumentet *Vägledning för arbetet mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer* (SN.2015.17) (bilaga 1).

Utbildning i ämnet erbjuds under två tillfällen per termin om en halvdag för personal inom förvaltningen för att säkerställa en grundläggande kunskap i ämnet.

Personal anställd på IFO ges fördjupning i sin kunskap inom ämnet en halvdag per år.

Förhandsbedömning

När socialnämnden får kännedom om att ett barn kan ha bevittnat våld ska nämnden skyndsamt göra en förhandsbedömning av om en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL ska inledas. Förhandsbedömning för barn görs enligt BBIC- mall. Enligt delegationsordning beslutar verksamhetschef på IFO om förhandsbedömning inte ska leda till utredning.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Utredning av våldsutsatta vuxna och barn i vissa situationer

Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL

I ärenden som gäller

- Våldsutsatta vuxna,
- Den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
- Den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

Bör socialnämnden, med anledning av våldet, utreda bland annat:

- behov av stöd och hjälp akut,
- våldets karaktär och omfattning,
- våldets konsekvenser för den våldsutsatta,
- hur den våldsutsatta hanterar sin situation,
- hur den våldsutsattas nätverk ser ut,
- om den våldsutsatta behöver stöd i sitt föräldraskap, och
- behov av stöd och hjälp på både kort och lång sikt (SOSFS 2014:4, 5 kap., allmänna råd).

Ovanstående ingår i rutinerna för våldsutsatta personer och barn som upplever våld. Rutinerna är anpassade efter SOSFS 2014:4.

Riskbedömning

I en utredning som gäller

1. våldsutsatta vuxna,
2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

ska socialnämnden bedöma risken för ytterligare våld (SOSFS 2014:4, 5 kap. 1 §).

När socialnämnden gör riskbedömningen bör den använda en standardiserad bedömningsmetod.

Nämnden bör, med samtycke från den våldsutsatta, ta del av polisens bedömning av risken för fortsatt våld. Nämnden bör vidare delge polisen sin riskbedömning, om det inte finns hinder enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (SOSFS 2014:4, 5 kap., allmänna råd).

2 §: Om den som är under 18 år har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner eller hedersrelaterat våld, ska även bestämmelserna om utredning i 6 kap.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

gälla (SOSFS 2014:4, 5 kap. 2 §).

I rutinerna för våldsutsatta personer ingår en mall för riskbedömning.

Vad gäller barn som är utsatta för hedersrelaterat våld ingår det i rutinerna för barn som upplever våld frågor som ska vara till hjälp vid riskbedömningen.

Riskbedömning görs alltid i alla barnärenden. Socialsekreterarna i barn- och familjegruppen på IFO och även verksamhetschef för IFO, samordnare för arbetet med våld i nära relationer samt fältassistent på IFO, har gått utbildning i Signs-of-safety, en metod för barn- och ungdomsutredningar. Metoden innehåller till exempel verktyg för barnsamtal och säkerhetsplanering. Detta kan förhoppningsvis leda till kvalitetsutveckling i exempelvis ärenden som rör barn som upplever våld.

I rutinerna för våldsutsatta personer anges det att om polisanmälan är gjord och om samtycke finns, ska polisen kontaktas för att ta del av deras arbete med ärendet och deras riskbedömning.

Gnesta kommun ingår i samverkan Barnahus Nyköping vars rutiner gäller (se Barnahusrutin, senast reviderad 140120).

Utredning av våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld

När socialnämnden får kännedom om att ett barn kan ha

1. utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående, eller
2. bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående

ska nämnden utan dröjsmål inleda en utredning om barnets behov av stöd och hjälp.

Nämnden ska vidare bedöma risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld (SOSFS 2014:4, 6 kap. 1 §).

Socialnämnden bör utreda bland annat:

- barnets behov av stöd och hjälp akut, inklusive vård eller boende i ett annat hem än det egna,
- våldets karaktär och omfattning,
- våldets påverkan på barnet och dess relation till föräldrarna,
- barnets egen uppfattning om våldet,
- vardera föräldrarnas uppfattning om våldets konsekvenser för barnet, och
- barnets behov av stöd och hjälp på både kort och lång sikt.

Nämnden bör vidare utreda om någon åtgärd behöver vidtas i fråga om vårdnad, umgänge, förmynderskap eller målsägandebiträde enligt 5 kap. 2 § första stycket socialtjänstförordningen (2001:937) (SOSFS 2014:4, 6 kap., allmänna råd).

Utredning för barn som upplever våld görs enligt BBIC- mall. Ovanstående ingår i rutinerna för barn som upplever våld. Rutinerna är anpassade efter SOSFS 2014:4.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Riskbedömning görs alltid i alla barnärenden. Socialsekreterarna i barn- och familjegruppen på IFO och även verksamhetschef för IFO, samordnare för arbetet med våld i nära relationer samt fältassistent på IFO, har gått utbildning i Signs-of-safety, en metod för barn- och ungdomsutredningar. Metoden innehåller till exempel verktyg för barnsamtal och säkerhetsplanering. Detta kan förhoppningsvis leda till kvalitetsutveckling i exempelvis ärenden som rör barn som upplever våld.

Utredning för våldsutövande föräldrar

Enligt 11 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning efter inkommen ansökan.

Det är viktigt att utreda följande:

- Vilket behov personen har av stöd och hjälp på kort och lång sikt
- Våldets karaktär och omfattning
- Om något barn har bevittnat våldet.

Insatser

Insatser till våldsutsatta vuxna och barn i vissa situationer

Stöd och hjälp

Socialnämnden ska erbjuda

1. våldsutsatta vuxna,
2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

insatser akut och på kort och lång sikt med utgångspunkt i behovet av skydd, stöd och hjälp. Utredningen, inklusive riskbedömningen, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erbjudas (SOSFS 2014:4, 7 kap. 1 §).

Socialnämnden bör kunna erbjuda stöd och hjälp i form av bl.a.

- information och råd,
- stödsamtal,
- hjälp att ordna stadigvarande boende,
- stöd i föräldraskap,
- förmedling av kontakt med frivilligorganisationer och andra aktörer,
- hjälp vid kontakt med hälso- och sjukvården och andra myndigheter, t.ex. Polisen och Skatteverket (SOSFS 2014:4, 7 kap., allmänna råd).

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL

Socialnämnden bör ha beredskap att kunna handlägga ett ärende om ekonomiskt bistånd som gäller en våldsutsatt och är akut.

Av *Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd* framgår det när våld eller andra övergrepp av eller mot närstående särskilt bör beaktas i bedömningen av den enskildes rätt till ekonomiskt bistånd (SOSFS 2014:4, 7 kap., allmänna råd).

Tillfälligt boende

Socialnämnden ska vid behov erbjuda

1. våldsutsatta vuxna,
2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd med utgångspunkt i utredningen och riskbedömningen (SOSFS 2014:4, 7 kap., 2 §).

Om den våldsutsatta behöver stöd och hjälp i ett skyddat boende, bör boendet ha tillräcklig bemanning och tillräckliga skyddsanordningar för att kunna erbjuda skydd mot hot, våld och andra övergrepp.

Det boende som erbjuds den våldsutsatta bör vara lämpligt för eventuellt medföljande barn oavsett ålder och kön.

Om det skyddade boendet tar emot barn, bör det i boendet finnas personal med kunskaper om barns behov (SOSFS 2014:4, 7 kap., allmänna råd).

Ovanstående, fram till de två sista styckena, ingår i rutinerna för våldsutsatta personer och barn som upplever våld. Rutinerna är anpassade efter SOSFS 2014:4.

Gnesta kommun omfattas av Vårdförbundet Sörmlands ramavtal om skyddat tillfälligt boende. Ramavtalet omfattar fyra vårdgivare och gäller under perioden 2014-06-01- 2017-06-01 (Vårdförbundets fyra ramavtal tecknade år 2014). I Vårdförbundet Sörmlands kravspecifikation för ramavtalet om skyddat tillfälligt boende anges det att boendet ska vara avsett för och med kort varsel kunna ta emot hemmavarande barn till våldsutsatta personer (Vårdförbundet Sörmland 2013). I anbuden från vårdgivarna anges att de har kompetens om barns behov och möjlighet att ge medföljande barn stöd och till exempel erbjuda Trappan-samtal, vilket är en modell för individuella krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.

Förvaltningen har under år 2016 varit i kontakt med Vårdförbundet Sörmland för att

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

uppdatera sig om ramavtalet och de vårdgivare som omfattas. Förvaltningen har också ett möte inbokat med den vårdgivare som är nummer ett i de tre olika anbudsområdena i syfte att följa upp samarbetet.

Vuxen- och omsorgsnämnden gav under år 2015 förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att säkra stödinsatser för våldsutsatta personer som inte ansöker om bistånd enligt socialtjänstlagen, efter att nämnden beslutade att inte bevilja kvinnojouren Mira ekonomiskt bidrag för år 2015 (Gnesta kommun 2015a). Utredningen redovisades i nämnd december 2015 (Gnesta kommun 2015b). Nämnden gav då förvaltningen i uppdrag att återkomma med ett förslag på hur nämnden kan arbeta med stödinsatser för handlingsplanens målgrupper.

Insatser till barn

Om ett våldsutsatt barn eller ett barn som bevittnat våld behöver stöd och hjälp med anledning av våldet, akut eller på kort eller lång sikt, ska socialnämnden erbjuda barnet insatser med utgångspunkt i dess olika behov av

1. Skydd,
2. Råd och stöd, och
3. Vård och behandling (SOSFS 2014:4, 7 kap. 2 §).

Socialnämnden bör kunna erbjuda barnets föräldrar och andra till barnet närstående råd och stöd med utgångspunkt i barnets behov (SOSFS 2014:4, 7 kap., allmänna råd).

Ovanstående ingår i rutinerna för barn som upplever våld. Rutinerna är anpassade efter SOSFS 2014:4.

Se även ovan under rubriken *Insatser* om uppdraget till förvaltningen från vuxen- och omsorgsnämnden.

Insatser till våldsutövande föräldrar enligt 4 kap. 1 § SoL

Socialnämnden bör med utgångspunkt i barnets behov kunna erbjuda insatser dels till våldsutövande föräldrar, dels till andra våldsutövande vuxna som bor tillsammans med barn. Insatserna bör syfta till att våldet upphör och att våldsutövaren får en ökad förståelse för hur våld påverkar barn. De bör genomföras med beaktande av barnets behov av trygghet och säkerhet.

Nämnden bör vidare, utöver vad som anges i första stycket, kunna erbjuda våldsutövare insatser som syftar till att de förändrar sitt beteende och upphör med att utöva våld. Insatserna bör genomföras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld (SOSFS 2014:4, 7 kap., allmänna råd).

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Våldsutövande föräldrar är en av handlingsplanens målgrupper. Arbetet med denna målgrupp och rutiner och insatser kopplade till denna målgrupp är ett pågående utvecklingsarbete, se till exempel under avsnittet *Arbetsätt för att nå målen* under rubriken *Mål*. Vid ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen kommer behovet hos den enskilde utredas och därefter kommer beslut att fattas.

Se även ovan under rubriken *Insatser* om uppdraget till förvaltningen från vuxen- och omsorgsnämnden.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

Referenser

- Barnahusrutin Nyköping. (2014). *Barnahusrutin: vid oro/ misstanke om våld i nära relation och/ eller övergrepp mot minderårig*. (Senast reviderad 2014-01-20).
- Brottsförebyggande rådet. (2014). *Brott i nära relationer: En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8.
- Brottsförebyggande rådet. (2012). *Brottsutvecklingen i Sverige 2008- 2011*. Rapport: 2012:13.
- Brottsförebyggande rådet. (2015.) *Det dödliga våldet i Sverige 1990- 2014*. (Rapport: 2015:24).
- Gnesta kommun. (2015a). *Ekonomiskt bidrag till kvinnojouren MIRA för verksamhetsåret 2015*. Diarienummer: SN.2014.140.
- Gnesta kommun. (2014). *Vuxen- och omsorgsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i Gnesta kommun*. Diarienummer: SN.2016.23.
- Gnesta kommun. (2015b). *Utredning av stödinsatser för våldsutsatta personer som inte ansöker om bistånd enligt socialtjänstlagen*. Diarienummer: SN.2015.126.
- Gnesta kommun. (2015c). *Övergripande jämställdhetsplan i enlighet med CEMR-deklarationen 2015- 2020*. Diarienummer: KS.2015.152.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. (2014). *Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer: Kartläggning av arbetet i Södermanlands län 2014*. Rapport: 2014:22.
- Nationellt centrum för kvinnofrid. (2015a). *Barn som upplever våld*. <http://www.nck.uu.se/Kunskapscentrum/Kunskapsbanken/amnen/Barn_som_upplever_vald/Barn_som_upplever_vald_-_Kunskapsbankens_amnesguide/>. (Hämtad 150302).
- Nationellt centrum för kvinnofrid. (2015b). *Våld i nära relationer*. <http://www.nck.uu.se/Kunskapscentrum/Kunskapsbanken/amnen/Vald_i_nara_relationer/Vald_i_nara_relationer_amnesguide/>. (Hämtad 150313).
- Nationellt centrum för kvinnofrid. (2014). *Våld och hälsa: En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*. Rapport 2014:1.
- Persson, Lena. (2009). *Hantering av personer med skyddad identitet inom skola och socialtjänst i Ängelholms kommun*.
- Proposition 2005/06:155. *Makt att forma samhället och sitt eget liv - nya mål i jämställdhetspolitiken*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Proposition 2006/07:38. *Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor*. Stockholm: Socialdepartementet.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

- Regeringskansliet (2015). *Mål och budget för jämställdhetspolitiken*.
<<http://www.regeringen.se/sb/d/2593/a/14257>>. (Hämtad 150211).
- SFS 1962:700. *Brottsbalk*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 2001:937. *Socialtjänstförordning*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Socialstyrelsen. (2014a). *Att vilja se, vilja veta och att våga fråga: Vägledning för att upptäcka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2014b). *Blånader och silverbår. Utbildningsmaterial om våld mot äldre kvinnor*.
- Socialstyrelsen. (2006). *Kostnader för våld mot kvinnor: En samhällsekonomisk analys*.
- Socialstyrelsen. (2015). *Våld. Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*.
- SOSFS 2013:1. *Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOSFS 2009:22. *Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOSFS 2003:20. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOSFS 2014:4. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOU 2014:49. (2014). *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga: Förslag för ett effektivare arbete. Betänkande av Nationella samordnaren mot våld i nära relationer*. Stockholm: Elanders Sverige AB.
- Sveriges Kommuner och Landsting. (2009). *Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå*. (Council of European Municipalities and Regions, CEMR- deklARATIONEN).
- Sveriges Kommuner och Landsting. (2013). *För kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Positionspapper*.
- Vårdförbundet Sörmland. (2015). *Information från förbundschef Birgitta Hagdahl om utvärdering av ramavtal*. Epost 2015-03-26.
- Vårdförbundet Sörmland & Framnäsggruppen AB. (2014). *Ramavtal mellan Vårdförbundet Sörmland och Attendo Individ och Familj AB avseende skyddat tillfälligt boende för vuxna – med eller utan barn*.
- Vårdförbundet Sörmland & Framnäsggruppen AB. (2014). *Ramavtal mellan Vårdförbundet Sörmland och Framnäsggruppen AB avseende skyddat tillfälligt boende för vuxna –*

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden

med eller utan barn.

Vårdförbundet Sörmland & Gårdsjöns Tonårsvård AB. (2014). *Ramavtal mellan Vårdförbundet Sörmland och Gårdsjöns Tonårsvård AB avseende skyddat tillfälligt boende för vuxna – med eller utan barn.*

Vårdförbundet Sörmland & Solhaga Vårdhem AB. (2014). *Ramavtal mellan Vårdförbundet Sörmland och Solhaga Vårdhem AB avseende skyddat tillfälligt boende för vuxna – med eller utan barn.*

Vårdförbundet Sörmland. (2013). *VFS Kravspecifikation – Skyddat boende.*

Bilaga

Bilaga 1: Vägledning för arbetet med mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer. Diarienummer SN.2015.17.

Rutinförteckning

1. Rutiner för informationsarbete gällande mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer.
2. Rutiner för kartläggning av omfattningen av mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer.
3. Rutiner för hantering av personer med skyddad identitet (reviderad 2015).
4. Rutiner för hantering av personer med skyddad identitet inom skola och socialtjänst i Ängelholms kommun, Lena Persson, 2009.

Dokumentnamn	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor och övriga former av våld i nära relationer, Gnesta kommun, vuxen- och omsorgsnämnden	2016-05-26	Vuxen- och omsorgsnämnden